

VARIACIONS GOLDBERG

FESTIVAL DE **MÚSICA CLÀSSICA** D'ALARÓ
OCTUBRE / TEATRE D'ALARÓ / 20.00 h

Ajuntament
d'Alaró

Departament de Cultura i Patrimoni
Consell de Mallorca

3 OCTUBRE
VARIACIONS GOLDBERG

Ignacio Prego, Clavecí
Johann Sebastian Bach

3 OCTUBRE

VARIACIONS GOLDBERG

Obres de Johann Sebastian Bach

PRESENTACIÓ

Les popularment conegudes com Variacions Goldberg BWV 988, publicades en 1741 amb el títol original ‘Aria amb variacions diverses per clavecí amb dos teclats’, varen ser concebudes per Johann Sebastian Bach (1685-1750) com la quarta part dels seus modestament anomenats “Exercicis per teclat” (Clavier-Übung), una sèrie d’extraordinàries obres per clavecí i orgue que el compositor publicà des de 1726. La primera part d’aquesta col·lecció comprèn les Sis Partites, acabades de publicar el 1731, la segona el Concert Italià i l’Obertura Francesa, i la tercera la Missa Alemanya per orgue i els Quatre Duets per clavecí, publicats el 1735 i 1739 respectivament.

A la biografia de Bach, escrita el 1802, explica Johann Nikolaus Forkel que les variacions varen ser encarregades al compositor pel Comte Hermann Carl von Keyserlingk de Dresde. La finalitat de l’encàrrec era que el clavecinista de la seva cort, Johann Gottlieb Goldberg (l’linatge que donarà nom posteriorment a les variacions), amenitzés les seves nits d’insomni. Per aquesta feina Bach va rebre, sempre segons Forkel, la suma més elevada de tota la seva vida. Més enllà de que la versió de Forkel siga certa o pel contrari, i com tot sembla apuntar, formi part de la llegenda que envolta una obra per altra banda plena d’incògnites, no hi ha dubte de que som davant un dels monuments musicals més importants de l’obra de Bach.

Inclús comparant-les amb tota la seva producció, les Variacions Goldberg emergeixen com un dels més clars exemples d’originalitat i genialitat del compositor. La varietat de la seva escriptura i figuració, l’ús de patrons i textures, o el ric contrast entre variacions, fan impossible trobar obres anteriors escrites per altres compositors de similars dimensions arquitectòniques i que facin un ús similar dels recursos tècnics del clavecí.

El tema en el que es basa l’obra es desenvolupa al llarg de trenta-dos compasos a la línia del baix de l’ària, que sembla tenir el seu origen al tema de la Chacona amb 62 variacions en sol major, HWV 442 de Haendel. Aquest baix ostinato li serveix a

Bach per construir 30 variacions organitzades en grups de tres, on per regla general trobem una peça tipus dansa, arioso, obertura, fuga o similar, seguida d'una variació amb alts graus de virtuosisme, creuament de mans i l'ús dels dos teclats, seguides d'un canon.

Els cànons tenen un clar paper organitzatiu i estàn compostos en rigorós ordre, prenent com a referència un interval ascendent: La variació 3 és un canon a l'uníson, la 6 un canon a la segona, la 9 a la tercera, fins a la variació 27, que és un canon a la novena. Aquest ordre lògic es trenca a la variació 30, on Bach escriu un Quodlibet, que en essència és una forma musical que combina diversos temes populars. Amb aquesta variació, Bach es remunta a les seves ben documentades reunions familiars en les que tothom cantava i improvisava quodlibets pel gran gaudi dels presents.

Després d'aixó, i per acabar, escoltarem de nou l'Ària tal i com l'hem escoltada al començament de l'obra. No obstant, l'oient ja no la percebrà d'igual manera. La travesia viscuda durant quasi hora i mitja li aporta una dimensió completament diferent i ens recordarà l'origen de tot el que ja hem escoltat en una màgica combinació de fantasia i ordre.

PROGRAMA

Les Variacions Goldberg BWV. 988 **Johann Sebastian Bach (1685-1750)**

Ignacio Prego, clavecí

Ària

Variatio 1. a 1 Clav.

Variatio 2. a 1 Clav.

Variatio 3. Canone all'Unisono. A 1 Clav.

Variatio 4. a 1 Clav.

Variatio 5. a 1 o vero 2 Clav.

Variatio 6. Canone alla Seconda. a 1 Clav.

Variatio 7. a 1 o vero 2 Clav. [Al tempo di Giga]

Variatio 8. a 2 Clav.

Variatio 9. Canone alla Terza. a 1 Clav.

Variatio 10. Fughetta. a 1 Clav.

Variatio 11. a 2 Clav.

Variatio 12. Canone alla Quarta.

Variatio 13. a 2 Clav.

Variatio 14. a 2 Clav.

Variatio 15. Canone a la Quinta (in moto contrario).

Variatio 16. Ouverture. a 1 Clav.

Variatio 17. a 2 Clav.

Variatio 18. Canone alla Sesta. a 1 Clav.

Variatio 19. a 1 Clav.

Variatio 20. a 2 Clav.

Variatio 21. Canone alla Settima.

Variatio 22. Alla breve. a 1 Clav.

Variatio 23. a 2 Clav.

Variatio 24. Canone all'Ottava. a 1 Clav.

Variatio 25. a 2 Clav. [Adagio]

Variatio 26. a 2 Clav.

Variatio 27. Canone alla Nona. a 1 Clav.

Variatio 28. a 2 Clav.

Variatio 29. a 1 o vero 2 Clav.

Variatio 30. Quodlibet. a 1 Clav.

Aria da Capo e fine.

Duració aproximada: 75 min (sense descans)

INTÈRPRET

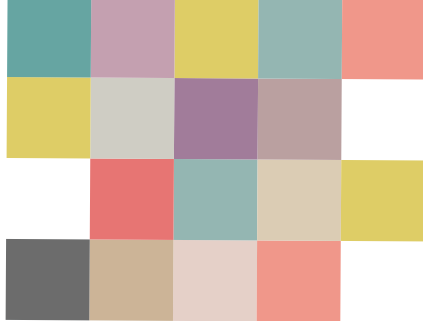
IGNACIO PREGO **Clavecí**

Descrit per la premsa internacional com un dels clavecinistes més importants de la seva generació, Ignacio Prego ha aconseguit establir una intensa carrera professional a ambdós costats de l'Atlàntic, amb concerts a les ciutats més importants d'Amèrica del Nord, Àsia, i en la immensa majoria de països d'Europa i Amèrica del Sud.

A l'estiu del 2023 debuta com a solista a l'Utrecht Oude Muziek Festival després de passar pel Festival Internacional de Santander, el Festival de Granada, Festival de Peníscola, etc. Ha actuat, a més, a sales com l'Alice Tully Hall-Lincoln Center, el Metropolitan Museum i la Frick Collection de Nova York, la National Gallery de Washington DC, el Benaroya Hall de Seattle, el National Center for the Performing arts a Pequín, the Esplanade a Singapur, el Palau d'Euskalduna de Bilbao o els Teatres del Canal i l'Auditori Nacional de Madrid; i festivals com el de Berkeley, Boston, Sevilla (FeMAS), Vancouver, Chiquitos, els Cicles del CNDM, Festival Internacional de Santander, Quinzena Musical de Sant Sebastià, FIAS, etc

Madrileny de naixement, Prego és director i fundador de Tiento Nuovo, formació amb la que recentment ha estat premiat amb el Diapason D'Or pel seu enregistrament, Charles Avison: Concerti Grossi (Glossa). A més a més, col·labora habitualment amb músics com Steven Isserlis, Monica Huggett, Nic McGegan, Harry Bicket, Nuria Rial, Hiro Kurosaki, o Maurice Steger, incloent actuacions com a solista amb The English Concert a Nova York i la Portland Baroque Orchestra a l'Oregon Bach Festival.

Al febrer de 2022 debuta com a director d'orquestra simfònica a càrrec de l'Orquestra Simfònica de Navarra, amb la qual uns dies més tard interpreta com a solista el Concert Champêtre de Francis Poulenc al Festival Musika-Musica de Bilbao.

Ha actuat a més amb directors com William Christie, Jordi Savall, Lars Ulrik Mortensen o Masaaki Suzuki, entre d'altres. Amb aquest darrer realitza una llarga gira per Japó amb la Missa en si menor de J.S.Bach.

Després dels seus enregistraments dedicats a J. S. Bach, Chromatic Fantasy (2012) i la integral de les Suites Franceses (2014), premiades per la premsa especialitzada, publica a finals de 2016 les Variacions Goldberg (Glossa), convertint-se en el primer clavecinista espanyol a gravar per al prestigiós segell. A mitjan 2022 publica el quart enregistrament només dedicat al geni alemany, Partitas & English Suite (Glossa).

Guanyador del Primer Premi a la 2012 Westfield International Harpsichord Competition, acaba de ser guardonat amb la Beca Leonardo 2023 de la Fundació BBVA per a l'enregistrament d'un nou disc amb Tiento Nuovo. El 2014 i 2015, exerceix com a professor i artista resident a la Universitat de Yale a EUA. Ha estat igualment professor del Reial Conservatori Superior de Música de Madrid i ha impartit classes magistrals a diverses universitats americanes, així com a Costa Rica, Perú, Xile, i a la Universitat Internacional Menéndez Pelayo a Santander.

El 2017 funda el Festival de Música Antiga de Torrelodones (FEMAT), del que és director artístic. Després de graduar-se a Madrid, Ignacio rep beques de l'AECID i la Fundació Caja Madrid per estudiar als Estats Units. Estudia piano amb Luiz de Moura Castro i Emile Naoumoff, i clau amb Elisabeth Wright a la Universitat d'Indiana i amb Kenneth Weiss i Richard Egarr a la Juilliard School de NY. Ha treballat intensament a més amb mestres com Arthur Haas, Beatrice Martin, Shigeo Neriki o Menahem Pressler, entre d'altres.